

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. De extensione privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

aliquod esset, tunc esset iudicis ordinarii: sed huius præiudicium non est, cum delegatio ab ipso procedat, eiusque nomine exercentur. Ita communis.

Dixi notanter, *sine expressione* &c. nam si datur pro determinata persona, sive sit in favorem dispensandi, sive dispensandi, strictè interpretandam esse, probabilis docent Suarez l. 6. de LL. c. 17. n. 7. Sayr. to. 1. c. 11. n. 8. Palaohic puncto 11. n. 5. tunc enim facultas dispensandi censetur virtualiter esse inchoata dispensatio, quæ est strictæ interpretationis.

12. Sed, inquis: Cùm dispensatio sit strictæ interpretationis, cur non & facultas dispensandi, cùm potentia & facultas sit propter actum? Respondeo, dispensationem in particulari esse vulnus legis, ideoque strictè interpretandam; non verò dispensationem in communi, sub qua multæ continentur bono communi, rectæque gubernationi necessariæ. Unde cùm potestas dispensandi absolute data non respiciat aliquam dispensationem determinatè, sed indeterminatè quancunque utilem & necessariam pro bono communi, ideo est beneficium Reipubl. bonoque communi necessarium, ac proficuum, estque non minus amplè interpretationis, quàm potestas ordinaria dispensandi. Hinc

13. Inferes secundò. Potestatem Episcopis concessam in Trid. Sess. 24. c. 6. de reform. esse latè interpretandam, quia est facultas data indefinitè pro bono communi Ecclesiæ, atque inclusa in corpore Juris. Palao n. 6. cum Sanch. aliisque.

14. Inferes tertio. Potestatem eligendi Confessarium, qui absolvat à reservatis, vel dispenset in

votis, aliisque canonicis impedimentis, concessam per Jubilæum, vel Bullam Cruciatæ, esse latè interpretandam ex duplici causa; primò, quia datur ad bonum commune Ecclesiæ, & subveniendum publicis ipsius necessitatibus, adedque continet favorem Religionis, & piæ causæ. Secundò, quia datur ad obtinendam efficacius Indulgentiam & remissionem peccatorum, quæ est purus favor, nec in juris communis, nec in ullius alterius cedens præiudicium. Ita Suar. l. 6. de Voto c. 16. n. 3. Palao cit. n. 7. Petichacher de Leg. q. 8. n. 6.

Inferes quartò. Potestatem alicui in particulari, & in bonum privatum ipsius concessam, eligendi Confessarium, qui ipsum absolvat à censuris, & casibus reservatis, esse strictè interpretandam, quia continet exceptionem à jure communi, quo omnes alii tenentur pro abolitione accedere iudicem superiorem, neque amplius militat favor boni communis, religionis & piæ causæ. Ita AA. citati.

Inferes quintò. Privilegia Religionum alicui S. Ordini, Provinciæ, Monasterio sive directè sive per communicationem concessa regulariter habere latam interpretationem; quia sunt purus favor, & beneficium Principis, & quidem favor religionis & piæ causæ, quo nulli inferitur injuria, aut præiudicium à Summo Pontifice, uti habet in terminis D. Thomas in 4. dist. 17. q. 3. a. 3. quæstione. 5. ad 1. & in opusc. 19. contra impugnatores Religion. c. 4. prope finem, & tenent Palaus tract. 3. disp. 4. puncto 10. n. 6. Azor l. parte 1. 5. c. 23. q. 2. Laymann l. 1. tract. 4. c. 23. n. 6. Bordon. to. 2. resolut. 32. Salmantic. hic puncto 6. n. 86. aliisque complures.

ARTICULUS IV.

De extensione & communicatione privilegiorum.

SUMMARI A.

1. Privilegium non extenditur nisi ad casum formaliter, aut virtualiter expressos.
2. Similitudo, aut paritas rationis, non sufficit ad extensionem.
3. Objectiones solvuntur.
4. Quid sit, & quomodo fiat communicatio privilegiorum?
5. Per communicationem non tribuitur usus, sed jus utendi.
6. Potest extendi ad privilegia concedenda.
7. Clausula restringens quandoque impedit communicationem.
8. Effectus communicationis.
9. Omnes Religiosi Ordines probabiliter communicant in privilegiis.
10. Etiam in concedendis.
11. An privilegium uni Ordini vel loco concessum extendatur ad omnes?
12. Ratio in contrarium.
13. Resolutio cum limitatione.
14. Concessa Officialibus unius ordinis ratione officii communicantur Officialibus alterius Ordinis.
15. Privilegia Prælatorum non sunt communicata inferioribus.
16. Privilegia alicujus Religionis statui adversantia illi non communicantur.
17. Privilegia derogantia juri tertii non communicantur.
18. In communicatione non comprehenduntur gratia prævio examine Cardinalium particulariter concessa.
19. Privilegia Societatis Jesu communicantur sine dependentia à Generali Ordinis.

§. I.

De extensione privilegiorum.

Discendum primò. Privilegium non extenditur, nisi ad casum & personas formaliter, aut virtualiter in privilegio expressos. Ratio est, quòd privilegium unice dependeat à voluntate privilegiantis, quæ non nisi verborum expressione sit manifesta. Unde communiter dicitur, privilegia tantum valere, quantum sonant. Dixi tamen formaliter & virtualiter: nam illa dicimus exprimi virtualiter, sine quibus privilegium inutile redderetur, nullumque commodum afferret privilegiato; cùm igitur Princeps in privilegio inten-

intendat commodum & favorem privilegiati, etiam illa, sine quibus commodum non subsistit, expressisse censetur. Ideo privilegium concessum Sacerdoti celebrandi tempore interdicti, censetur etiam concessum ministro, sine quo non celebraret; concessum Domino etiam censetur concessum servo, sine quo Sacrum non accederet.

Dices. Privilegium nobilitatis concessum marito vel patri, etiam extenditur ad uxorem & liberos, nec tamen mariti nomine uxor, nec patris nomine comprehenduntur filii. Respondeo cum Palao punct. 12. n. 2. Hanc extensionem non fieri ex vi privilegii, quo maritus & pater nobilitantur, sed ex distincta juris dispositione, quâ uxor & liberi admittuntur in participationem nobilitatis, quoties illâ maritus & pater decorantur.

2. Dicendum secundò. Privilegium non extenditur ad alios in privilegio non expressos propter similitudinem, paritatem, vel majoritatem rationis. Suarez l. 8. c. 28. n. 11. Palao, Petschacher citati.

Ratio in primis est eadem, quæ priùs; quia privilegium dependet à voluntate concedentis; si ergo uni potius concedatur, quàm alteri, non est causa illud ad alterum extendendi. Præterea privilegium est lex privata & particularis, quâ Princeps beneficium alicui ex speciali ratione concedit: ergo tametsi sit eadem, vel efficacior ratio in alio, non tamen bene inferitur, quòd eidem Princeps beneficium conferre voluerit. Tandem si valeret ista extensio, nihil esset in privilegiis solidum & firmum, multiq; etiam invito Principe privilegio gauderent. Ita AA. citati.

3. Objic. primò *c. per venerabilem, qui filii sunt legitimi*: ubi Pontifex argumento à majori ad minus probare videtur, dispensationem concessam illegitimo ad actus spirituales etiam extendi ad temporales.

Secundò in *c. ex parte tua, 22. de decimis*, privilegium concessum Abbati percipiendi decimas de laboribus terræ suarum parochiarum extenditur ad novalia. Tertiò. Privilegium dispensandi in votis etiam extenditur ad vota jurata, & facultas concessa beneficiario ad percipiendos fructus in absentia, causâ studii Theologici, etiam extenditur ad absentiam causâ studii Juris Canonici.

Respondeo ad 1. illam probationem non esse ipsius Pontificis Innocentii III. sed partis sollicitantis dispensationem pro filiis illegitimis. Ad 2. Respondeo, quia novalia pertinebant ad terram Abbatis, de cujus frugibus concedebantur decimæ, idcirco hæc non est extensio, sed tantum maior privilegii interpretatio. Ad 3. eadem est responsio, quia vota jurata per accessionem voti non extrahuntur à ratione voti: unde in dispensatione voti sufficienter comprehensa intelliguntur.

§. II.

Quomodo tribuatur privilegium per communicationem?

4. Communicari privilegium, est, jus per privilegium concessum uni, etiam concedi alteri,

quod tripliciter fieri posse rectè advenit Palao citatus. Primò per applicationem ejusdem privilegii ad plura subjecta æquè principaliter sine nova concessione: quemadmodum privilegium concessum Religiosis existentibus tempore concessionis, successivè extenditur & applicatur ad alios, qui sunt membra Religionis. Secundò per extensionem ad aliqua subjecta secundariò & accessoriè: sicuti privilegium concessum domino, secundariò, & accessoriè extenditur ad servum ipsius. Utriusque privilegii hæc est effectio, ut illo aucto, vel diminuto respectu illius, cui primò aut principaliter est concessum, etiam auctum & diminutum censatur respectu illorum, ad quos extenditur. Tertiò propriè privilegium communicatur per novam concessionem, quando privilegium ejusdem rationis conceditur ad imitationem alterius jam priùs alteri subiecto concessi; idque reipsâ parùm differt à privilegio *adinstar*, antea exposito. Hinc

Inferes primò, per communicationem privilegiorum non communicari usum privilegii, sed jus illo utendi; unde licet unus non utatur privilegio per communicationem pluribus concessio, nullum exinde præjudicium generatur aliis talis privilegii communicationem habentibus, ut habet Panormitanus in *c. cum accessissent de consuetudine*, & Sylvester verbo *privilegium* §. 11.

Inferes secundò. Quamvis absolute communicatio privilegiorum non extendatur ad concedenda de futuro, sed solum complectatur concessa juxta statum, in quo privilegium tempore communicationis invenitur; tamen si hanc concedentis intentionem verba expriment, etiam extendi ad concedenda de futuro, prout de facto omnes Religiones gaudere communicatione privilegiorum tam concessorum, quam concedendorum docent Pelliar. tract. 2. c. 1. n. 44. Joannes à Cruce l. 2. c. 4. conclus. 3. Reding controvers. 3. n. 2.

Inferes tertiò. Si in ipsa communicatione privilegiorum addatur clausula restringens: *Ne communicentur aliis communicata, qui privilegio communicationis gaudent*: tunc non censeri privilegium aliis communicatum, nisi per specialem clausulam ejusmodi prohibitioni derogetur: quia privilegia operantur juxta intentionem concedentis verbis expressam: atqui per talem clausulam sufficienter declaratur, non fuisse intentionem Principis, hæc aut illa privilegia in specie sub generali communicatione privilegiorum comprehendendi. Et suffragatur illud vulgatum: *generi per speciem derogari, & sub generali clausula non venit, quæ Princeps non esset in specie verisimiliter concessurus*, Petschacher q. ultima. a. 1. §. 13.

Inferes quartò. Effectum communicationis esse primò, quòd privilegium communicatum fiat æquè proprium illi, cui communicatur, quàm cui erat originariè concessum, ita ut illo quilibet independenter ab altero uti possit, & si forte contingat, uni ipsorum privilegium restringi, vel ablatum auferri, non ideo alteri sit restrictum, vel ablatum, sed is, cui fuit communicatum, illo secundum statum, quem habebat tempore communicationis, uti possit: quia licet privilegium communicatum in ipsa concessione & communi-